

Lumbaalpunctie

Ruggenprik

U heeft te horen gekregen dat er bij u een lumbaal punctie gedaan moet worden. Dit omdat de arts uw liquor (hersenvocht) wil onderzoeken. In deze folder vindt u uitleg over de lumbaal punctie en de reden daarvan.

Algemeen

Bij een lumbaalpunctie wordt voor onderzoek een klein beetje liquor bij u afgenomen.

- Hersenvocht, ook wel liquor genoemd, is de waterige vloeistof die zich in en om de hersenen en het ruggenmerg bevindt. De hoofdfunctie hiervan is schokdemping en bescherming van hersenen en het ruggenmerg voor invloeden van buitenaf. Een andere functie is het transport van voedingsstoffen en afvoer van afvalstoffen.
- Het ruggenmerg is het deel van het centrale zenuwstelsel dat zich niet in de schedel maar in het wervelkanaal bevindt.
- Bij sommige ziekten verandert de liquor van samenstelling. Bij het stellen van een diagnose kan het daarom nodig zijn het liquor te onderzoeken in het laboratorium.

Doel

Er kunnen verschillende redenen zijn om een lumbaalpunctie te verrichten. De liquor (hersenvocht) kan onderzocht worden op ontsteking, kwaadaardige cellen, doorgemaakte bloeding of bijvoorbeeld verhoogde hersendruk. Uw arts kan u de reden van uw lumbaalpunctie uitleggen.

Hoe wordt de liquor afgenomen

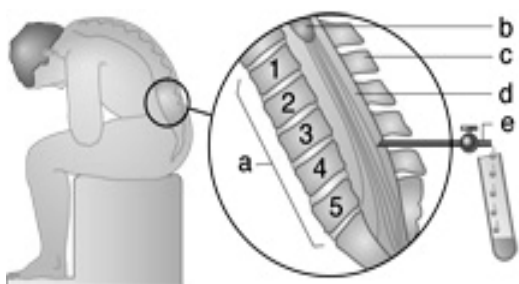
Bij een lumbaalpunctie brengt de arts een naald door de huid heen tot in de liquorruimte. De naald wordt niet in het ruggenmerg ingebracht maar ruim daaronder. Om deze plaats te bereiken prikt de arts de naald tussen 2 wervels door, deze wervels hebben de naam L3, L4 of L5. Als de naald eenmaal in de juiste positie zit, merkt u weinig meer van het onderzoek. Het onderzoek duurt ongeveer 20 min. In deze tijd neemt de arts 2 of 3 buisjes liquorvocht af, een aantal ml per buisje. Dit kunt u missen omdat u per dag +/- 500 ml liquorvocht aanmaakt in uw hersenen. Tevens kan de druk in de hersenen gemeten worden, wanneer dit van belang is voor de diagnose.

Uw houding is belangrijk tijdens de lumbaalpunctie. Soms wordt de punctie op de onderzoekskamer gedaan, soms kunt u op uw eigen bed blijven liggen.

Verschillende posities

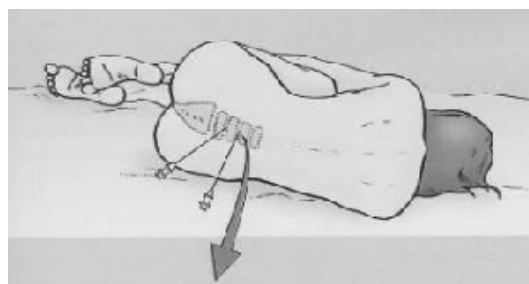
Er zijn twee posities mogelijk om een lumbaalpunctie te verrichten. Dit is:

- Zittend, waarbij men met de armen op de knieën steunt en de rug geheel gekromd is (zie figuur 1).
- Liggend op de zij, ook wel foetushouding genaamd. Op de onderstaande afbeelding (figuur 2) ziet u dit.

Figuur 1

A. vijf lendenwervels; B. ruggenmerg;
C. doornuitsteeksels van de afzonderlijke wervels;
D. liquorruimte; E. punctienaald.

Figuur 2

Belangrijk

- Indien u bloedverdunnende medicatie gebruikt moet u dit melden aan uw arts alvorens de lumbaalpunctie gaat plaatsvinden. Met name Fraxiparine, Dalteparin, Marcoumar, Fenprocoumon, Acenocoumarol, Sintrom, Sintrominitis, Dabigatran, Pradaxa, Xarelto, of Rivaroxaban gebruikt zal de toediening van deze middelen tijdelijk gestaakt moeten worden. Dit vergt de nodige voorbereiding en overleg. Ook overgevoeligheid voor Jodium moet u doorgeven aan uw arts.

Na de lumbaalpunctie

- Na de lumbaalpunctie mag u al vlot mobiliseren en naar huis. In de loop van de dag mag de pleister verwijderd worden. Vermijd de eerste dagen inspannende bezigheden. De meeste mensen ervaren geen restklachten.
- Bij 4-36% van de mensen ontstaat in de eerste 24-48 uur na de lumbaalpunctie hoofdpijn. Dit is een typisch houdingsafhankelijke hoofdpijn die ontstaat enkele minuten na staan of zitten en zakt weer af na enkele minuten (2- 15 min) liggen. Deze hoofdpijn kan gepaard gaan met duizeligheid, misselijkheid, overgeven, oorsuizen en een gevoel alsof de oren dichtzitten. Deze hoofdpijn noemen we postpunctionele hoofdpijn en is het gevolg van lekken van liquor uit het gat van de prik. Dit kan enkele dagen duren en geneest meestal spontaan.
- Indien na enkele dagen geen verbetering optreedt kan u contact op nemen met uw behandelaar. De klachten kunnen verholpen worden met een zogenaamde "bloodpatch", waarbij uw eigen bloed ingespoten wordt ter plaatse van het gaatje van de ruggeprik zodat het stolsel het prikgaatje dicht en geneest.

- De uitslag van het onderzoek kan afhankelijk van de aanvraag enkele uren tot een paar weken duren. Sommige bepalingen duren zelfs een paar maanden. U krijgt een afspraak om de uitslag te bespreken bij uw behandelend neuroloog.
- In verband met de hierboven genoemde klachten is het beter dat u iemand meeneemt die u thuis kan brengen.

Tot slot

Voor vragen en of problemen kunt u altijd binnen kantooruren contact opnemen met de polikliniek Neurologie van het Flevoziekenhuis, ☎ **(036) 868 8720**.

Buiten kantooruren kunt u contact opnemen met de Spoedpost van het Flevoziekenhuis, ☎ **(036) 868 8811**.